

88.

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI GRAĐANA CRNE GORE NA RADU U INOSTRANSTVU

("Sl. list RCG", br. 11/2004 od 20.02.2004 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Proglašava se Zakon o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu, koji je donijela Skupština Crne Gore, na sjednici prvog vanrednog zasijedanja u 2004. godini, dana 16. februara 2004. godine.

Broj: 01- 232/2

Podgorica, 17. 02. 2004. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

ZAKON

O ZAŠTITI GRAĐANA CRNE GORE NA RADU U INOSTRANSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet regulisanja

Član 1

Zaštita građana Crne Gore na radu u inostranstvu (u daljem tekstu: građani) u postupku zapošljavanja kod inostranih poslodavaca i prilikom povratka u Crnu Goru i zaštita članova njihovih porodica ostvaruje se na osnovu ovog zakona, međunarodnih ugovora o zapošljavanju, socijalnom osiguranju, migracijama i o naučnoj, tehničkoj i prosvjetno - kulturnoj i drugoj saradnji i drugih ugovora o zapošljavanju i socijalnom osiguranju.

Zapošljavanje kod inostranog poslodavca

Član 2

Pod zapošljavanjem kod inostranog poslodavca, u smislu ovog zakona, smatra se upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo od strane privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika (u daljem tekstu: domaći poslodavac), radi obavljanja privrednih i drugih djelatnosti, stručnog osposobljavanja, usavršavanja i ostvarivanja drugih vidova poslovno-tehničke saradnje i upućivanje građana u inostranstvo po osnovu međunarodne naučne, tehničke i prosvjetno-kulturne saradnje.

Jednak tretman

Član 3

Zaštita građana na radu kod inostranog poslodavca, u smislu ovog zakona, obuhvata: najmanje jednak tretman u pogledu uslova rada, zaštite na radu, zarada i prava po osnovu rada sa državljanima države zaposlenja, obezbjeđivanje dozvola za rad i boravak; zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu; penzijsko i invalidsko osiguranje i prava iz osiguranja o zaštiti porodice; osiguranje za slučaj nezaposlenosti i informisanje o mogućnosti i načinu ostvarivanja drugih ekonomsko-socijalnih, kulturnih, građanskih i političkih prava.

Nadležnost organa

Član 4

Poslove u vezi sa zaštitom i zapošljavanjem građana pri odlasku, za vrijeme rada, boravka i pri povratku sa rada u inostranstvu obavljaju organi određeni ovim zakonom.

Evidencija

Član 5

Evidencija o građanima Crne Gore na radu u inostranstvu vodi se u skladu sa zakonom.

II. USLOVI I POSTUPAK ZAPOŠLJAVANJA KOD INOSTRANOG POSLODAVCA

Ponuda za zapošljavanje

Član 6

Zaštita u postupku zapošljavanja kod inostranog poslodavca ostvaruje se u skladu sa članom 1 ovog zakona i ponudom za zapošljavanje kod inostranog poslodavca.

Ponudu za zapošljavanje kod inostranog poslodavca prima, objavljuje i realizuje Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje).

Zavod za zapošljavanje dužan je da ponudu iz stava 2 ovog člana javno oglasi, po pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove rada.

Posredovanje kod inostranog poslodavca

Član 7

Građaninu se može posredovati pri zapošljavanju kod inostranog poslodavca, ako ne postoje zakonske smetnje za odlazak u inostranstvo.

Građaninu se ne može posredovati radi zapošljavanja kod inostranog poslodavca, ako mu, saglasno zakonu, međunarodnom ugovoru, odnosno drugom ugovoru o zapošljavanju, nije obezbijedena zaštita iz člana 3 ovog zakona.

Prijava za posredovanje

Član 8

Građanin koji želi da se zaposli kod inostranog poslodavca, uz prijavu za posredovanje u zapošljavanju, podnosi i dokaze da ne postoje smetnje iz člana 7 stav 1 ovog zakona.

Potpisivanje ugovora o radu prije odlaska na rad u inostranstvo

Član 9

Građanin koji prihvati zaposlenje potpisuje sa inostranim poslodavcem ugovor o radu prije odlaska na rad u inostranstvu.

Zavod za zapošljavanje obezbjeđuje građaninu, poslije potpisivanja ugovora iz stava 1 ovog člana, dokumenta potrebna za odlazak na rad kod inostranog poslodavca i neophodne dozvole za ulazak, rad i boravak u zemlji zaposlenja.

Informisanje radi povratka sa rada iz inostranstva

Član 10

Zavod za zapošljavanje informiše građane o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje u Crnoj Gori, stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji i dokvalifikaciji radi povratka i uslovima pod kojima država zaposlenja ili međunarodne organizacije i fondovi učestvuju u stvaranju finansijskih, materijalnih i drugih uslova za zapošljavanje građana koji se vraćaju sa rada iz inostranstva.

Isprave o vremenu provedenom na radu u inostranstvu

Član 11

Zavod za zapošljavanje obezbijediće, u skladu sa međunarodnim ugovorima, odnosno drugim ugovorima o zapošljavanju, da inostrani poslodavac ili nadležni inostrani organ izda građaninu odgovarajuću ispravu o vremenu provedenom na radu na određenim poslovima i stečenoj kvalifikaciji, odnosno stručnoj osposobljenosti.

Obavezno osiguranje

Član 12

Građanin zaposlen u državi s kojom nije zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju obavezno se osigurava u Crnoj Gori na zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, ako za to vrijeme nije obavezno osiguran kod stranog nosioca osiguranja ili ako on, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosne države, ne mogu ostvariti ili koristiti van teritorije te države.

Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i kad međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju s državom u kojoj je građanin zaposlen nije obezbijedena zdravstvena zaštita članovima njegove porodice koji žive u Crnoj Gori.

III. UPUĆIVANJE NA RAD U INOSTRANSTVO OD STRANE DOMAĆIH POSLODAVACA

Zaštita po međunarodnom ugovoru o poslovnoj saradnji

Član 13

Zaposleni koje na privremeni rad u inostranstvo upućuje domaći poslodavac uživaju zaštitu u slučajevima:

- 1) izvođenja investicionih i drugih radova i pružanja usluga;
- 2) zapošljavanja u poslovnim jedinicama privrednih društava koje osniva domaći poslodavac;
- 3) stručnog osposobljavanja i usavršavanja.

Upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo po osnovama iz stava 1 ovog člana uređuje se ugovorom o poslovnoj saradnji između domaćeg poslodavca i stranog lica.

Zabrana ustupanja zaposlenih

Član 14

Domaći poslodavac ne može ugovorom zaključenim sa stranim licem predvidjeti ustupanje zaposlenih tom ili nekom drugom stranom licu.

Jednakost u ostvarivanju prava

Član 15

Zaposleni koje domaći poslodavac upućuje na privremeni rad u inostranstvo po osnovu iz člana 13 stav 1 ovog zakona imaju ista prava, obaveze i odgovornosti kao i zaposleni kod tog poslodavca u zemlji.

Zaposleni iz stava 1 ovog člana imaju prava na:

- 1) smještaj i ishranu po standardima važećim u državi u kojoj se izvode radovi, odnosno u skladu sa uslovima smještaja i ishrane utvrđenim kolektivnim ugovorom kod domaćeg poslodavca;
- 2) zaštitu na radu u skladu sa domaćim propisima, koja ne može biti manja od zaštite koja je obezbijedena propisima države u kojoj se izvode radovi.

Obaveze domaćeg poslodavca

Član 16

Domaći poslodavac je dužan da svojim kolektivnim ugovorom, u skladu sa zakonom, utvrdi:

- 1) uslove pod kojima se, izuzetno, na privremeni rad u inostranstvo može uputiti zaposleni koji zasniva radni odnos na određeno vrijeme, kao i uslove za zasnivanje radnog odnosa sa državljaninom domicilne zemlje koji boravi u inostranstvu, odnosno u državi u kojoj se radovi izvode;
- 2) slučajeve kad zaposleni može odbiti upućivanje na privremeni rad u inostranstvo;
- 3) način izbora zaposlenog za rad u inostranstvu, raspoređivanje zaposlenog i trajanje rada u inostranstvu, pitanje zamjene zaposlenog koji radi u inostranstvu i njegovog raspoređivanja po povratku u zemlju;
- 4) raspored radnog vremena, početak i završetak radnog vremena, slučajeve kad je zaposleni dužan da radi duže od punog radnog vremena i korišćenje slobodnih dana i godišnjeg odmora.

Obavještanje nadležnog organa

Član 17

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlene na privremeni rad u inostranstvo po osnovu iz člana 13 stav 1 ovog zakona dužan je da, najkasnije 30 dana prije upućivanja, obavijesti ministarstvo nadležno za poslove rada da su ispunjeni uslovi za njihovo upućivanje na privremeni rad u inostranstvo.

Uz obavještenje iz stava 1 ovog člana, domaći poslodavac prilaže: ovjereni izvod iz Centralnog registra

privrednog suda za obavljanje odgovarajuće djelatnosti u inostranstvu; ugovor o poslovnoj saradnji; kolektivni ugovor i spisak zaposlenih koje upućuje.

Ministarstvo nadležno za poslove rada može tražiti od domaćeg poslodavca dopunu dokaza o ispunjavanju uslova iz čl. 15 i 16 ovog zakona, ako se iz ugovora o poslovnoj saradnji i kolektivnog ugovora poslodavca ne može utvrditi da su ispunjeni svi uslovi.

Posebna zaštita

Član 18

Ako je propisima strane države utvrđeno da se i na zaposlene u poslovnim jedinicama domaćih poslodavaca obavezno primjenjuju određeni vidovi zaštite, uključujući i zaštitu na radu i garantovanu zaradu, kojima se ovim zaposlenim obezbjeđuju veća prava, domaći poslodavac je dužan da svojim aktom uredi ta pitanja, tako da zaposlenom obezbijedi zaštitu koja ne može biti manja od zaštite koja je obezbijedena propisima države u kojoj se radovi izvode.

Osiguranje zaposlenih

Član 19

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlene na privremeni rad u inostranstvo na osnovu člana 13 stav 1 ovog zakona obezbjeđuje zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, isključujući dvostruko osiguranje, osim ako zaposleni, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosne države, ne mogu ostvarivati ili koristiti van teritorije te države.

Primjena propisa o osiguranju

Član 20

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlenog na rad u državu s kojom je zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ne može osigurati zaposlenog u Crnoj Gori dok ne dobije saglasnost od nadležnog inostranog organa za njegovo oslobađanje od primjene propisa o socijalnom osiguranju države zaposlenja.

Informisanje o uslovima rada

Član 21

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlene na rad u inostranstvo dužan je da ministarstvo nadležno za poslove rada, na njegov zahtjev, upozna sa uslovima upućivanja zaposlenih na rad u inostranstvo i njihovom zaštitom po osnovu rada i boravka u inostranstvu.

Izveštaj o izvršenom uvidu iz stava 1 ovog člana dostavlja se domaćem poslodavcu kod kojeg je izvršen uvid.

Domaći poslodavac iz stava 2 ovog člana dužan je da dostavljeni izveštaj razmotri i o preduzetim mjerama obavijesti organ iz stava 1 ovog člana.

IV. UPUĆIVANJE NA RAD U INOSTRANSTVO RADI NAUČNE, TEHNIČKE I PROSVJETNO-KULTURNE SARADNJE

Način upućivanja

Član 22

Radi ostvarivanja naučne, tehničke i prosvjetno-kulturne saradnje Crne Gore sa drugim državama, kao i sa međunarodnim organizacijama, građani se mogu upućivati na rad u inostranstvo kao pojedinci ili u okviru stručne ekipe.

Ugovor o upućivanju na rad

Član 23

Upućivanje građana na rad u inostranstvo po osnovu člana 22 ovog zakona vrši se ako je obezbijedena zaštita iz člana 3 ovog zakona.

Organ, odnosno organizacija nadležna za sprovođenje međunarodnog ugovora o naučnoj, tehničkoj i prosvjetno-kulturnoj saradnji zaključuje sa građaninom ugovor o upućivanju na rad u svojstvu stručnjaka.

Ugovorom iz stava 2 ovog člana utvrđuje se: vrsta posla; period angažovanja; međusobna prava i obaveze, uključujući i prava iz socijalnog osiguranja; način ostvarivanja i zaštita tih prava, u skladu sa zakonom i

međunarodnim ugovorom.

V. NADZOR

Nadzorni organ

Član 24

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove rada, preko inspekcije rada. U vršenju nadzora inspektor rada ima obaveze i ovlašćenja utvrđena zakonom.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Kazne za prekršaje

Član 25

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) objavi oglas o ponudi za zapošljavanje građana Crne Gore kod inostranog poslodavca bez saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove rada (član 6 stav 3);
- 2) zaključi ugovor o ustupanju svojih zaposlenih stranom licu (član 14);
- 3) ne postupi u skladu sa članom 16 ovog zakona;
- 4) u roku od 30 dana prije upućivanja zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo ne obavijesti ministarstvo nadležno za poslove rada da su ispunjeni uslovi za njihovo upućivanje (član 17 stav 1);
- 5) određene vidove zaštite zaposlenih (zaštita na radu i garantovana zarada) uredi tako da zaposlenom ne obezbjeđuje minimum zaštite utvrđene propisima države u kojoj se radovi izvode (član 18);
- 6) zaposlenom koji je upućen na privremeni rad u inostranstvo ne obezbijedi zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, isključujući dvostruko osiguranje, osim ako zaposleni, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosne države, ne mogu ostvariti i koristiti van njene teritorije (član 19);
- 7) osigura zaposlenog upućenog na rad u državu sa kojom postoji zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju bez saglasnosti nadležnog inostranog organa za oslobađanje od primjene propisa o socijalnom osiguranju države zaposlenja (član 20).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 4, 5 i 6 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

VII. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Primjena propisa

Član 26

Građani koji su upućeni na rad u inostranstvo po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona zaštitu prava po osnovu rada u inostranstvu ostvarivaće po tim propisima, do povratka sa rada iz inostranstva.

Stupanje na snagu

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".